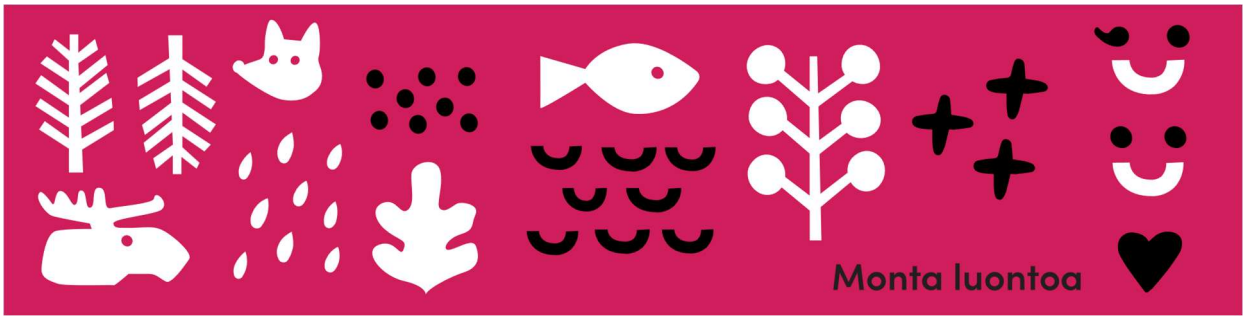
HOLLOLAN KUNNAN STRATEGINEN VALMIUSSUUNNITELMA

Hollola

SISÄLLYSLUETTELO

1 Valmiussuunnittelun perusteet 4
1.1 Johdanto 4
1.2 Salassapito 4
1.3 Säädöspohja 4
1.4 Käsitteet lyhyesti 4
2 Valmiussuunnittelu 7
2.1 Valmiussuunnittelukokonaisuus 7
2.1.1 Strateginen valmiussuunnitelma 7
2.1.2 Operatiivinen valmiussuunnitelma 7
2.1.3 Valmiuslain mukainen poikkeusolojen valmiussuunnitelma 8
2.2 Valmiussuunnitelmien laadinta- ja ylläpitovastuut 8
2.3 Valmiussuunnitelmien sisältö 9
3 Elintärkeät toiminnot 10
3.1 Kunnan johtaminen 10
3.1.1 Johtaminen 10
3.1.2 Tilannekuvan kokoaminen ja välittäminen 11
3.1.3 Kriisiviestintä 11
3.2 Väestön toimintakyky ja palvelut 12
3.3 Kunnan talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus 13
3.4 Henkinen kriisinkestävyys 13
4 Häiriötilanteiden ja poikkeusolojen vaikutus toimintaan 14
4.1 Normaaliolot 14
4.2 Häiriötilanne 14
4.3 Poikkeusolot 15
4.3.1 Valmiuden ylläpito ja tehostaminen 15
5 Varaukset ja materiaalihankinnat 16
5.1 Henkilö-, ajoneuvo- ja tilavaraukset 16
5.2 VSS-materiaalihankinnat 17
5.3 Johtamispaikat 17
5.4 Ostopalvelusopimukset 17
5.5 Päivittäistavarahuolto 18
6 Varavoima 18
7 VÄESTÖNSUOJA 18
8 Viranomaisyhteistyö ja strategiset kumppanit 19
9 Koulutus ja harjoittelu 19
10 Valmiussuunnitelmien päivittäminen 20
11 Lopuksi 20

LIITTEET (vain viranomaiskäyttöön):

Liite 1: Valmiussuunnitelmat ja vastuut

Liite 2: Hollolan kuntakonsernin riski- ja haavoittuvuuskartoitus

Liite 3: Yleisohjeita normaaliajan vakaviin häiriötilanteisiin

Liite 4: Hälytysohje ja luottamushenkilöiden informointiohje

Liite 5: Valmiuden säätely

Liite 6: Hollolan kunnan varautumistoimenpiteiden vastuunjako

1 VALMIUSSUUNNITTELUN PERUSTEET

1.1 Johdanto

Hollolan kunnan strateginen päämäärä on lakiin perustuvien tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa olosuhteissa. Kunta toimii kaikissa tilanteissa asukkaidensa turvallisuuden ja hyvinvoinnin varmistamiseksi sekä yhteiskunnan toimivuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä eri viranomaisten, hyvinvointialueiden, muiden kuntien, yritysten, seurakunnan ja järjestöjen kanssa.

Kunnan valmiussuunnittelu on keino varmistaa, että kunta pystyy tuottamaan yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta tärkeät palvelut ja täyttämään lakisääteiset tehtävänsä kaikissa olosuhteissa. Tämä valmiussuunnitelma kuvaa perusmenettelyt, joiden avulla Hollolan kunta valmistautuu tähän haasteeseen.

Strateginen valmiussuunnitelma on kunnan valmiussuunnitelman yleinen osa ja samalla valmiuslaissa tarkoitetun varautumisen kokoava suunnitelma. Sitä täydentävät palvelualueiden operatiiviset valmiussuunnitelmat, toimintokohtaiset suunnitelmat, häiriötilannekortit sekä poikkeusoloja ja väestönsuojelua koskevat yksityiskohtaiset järjestelyt.

1.2 Salassapito

Tämä valmiussuunnitelma on julkinen asiakirja, mutta liitteet ovat salassa pidettäviä. Asiakirjojen salassapito perustuu lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999, 24 § kohdat 7-8), joka määrittelee valmiussuunnitelmat salassa pidettävien asiakirjojen piiriin. Valmiussuunnitelman salaiseksi määritellyt osat merkitään ”viranomaiskäyttöön” merkinnällä (sivun oikea kulma).

Salassa pidettävää viranomaisen asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta siitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sitä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi.

1.3 Säädöspohja

Kuntakonsernin varautumista ja valmiussuunnittelua ohjaa valmiuslaki, puolustustilalaki, Kuntalaki, Pelastuslaki sekä palvelualuekohtainen erityislainsäädäntö.

1.4 Käsitteet lyhyesti

Turvallisuustilanne

Turvallisuustilanteita ovat normaaliolot, häiriötilanteet ja poikkeusolot. Häiriötilanteita voi esiintyä sekä normaalioloissa että poikkeusoloissa.

Normaaliolot

Yhteiskunnan pääsääntöinen tila, jossa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot voidaan turvata ilman, että on tarpeen mahdollistaa viranomaisten tavanomaisesta poikkeava toimivaltuuksien käyttö.

Häiriötilanteet

Häiriötilanteella tarkoitetaan uhkaa tai tapahtumaa, joka vaarantaa yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja tai väestön turvallisuutta.

Yleisesti häiriötilanteet hoidetaan normaaleilla päivystys- ja hälytysjärjestelyillä. Häiriötilanteen ollessa vakavampi, hallinta voi edellyttää viranomaisten ja muiden toimijoiden tavanomaista laajempaa tai tiiviimpää yhteistoimintaa ja viestintää. Nämä menettelyt kukin toimiala kuvaa omissa valmiussuunnitelmissaan.

Toimialakohtaisien suunnitelmien päivityksien yhteydessä on aina syytä huomioida myös alati muuttuva valtakunnantason riskiarvio.

Poikkeusolot

Poikkeusoloilla tarkoitetaan valmiuslain mukaista yhteiskunnan tilaa, jossa on niin paljon tai niin vakavia häiriöitä tai uhkia, että on tarpeen mahdollistaa viranomaisten tavanomaisesta poikkeava toimivaltuuksien käyttö.

Poikkeusolot edellyttävät valmiuslain tai puolustustilalain käyttöönottoa. Poikkeusolojen vallitsemisesta tekee päätöksen valtioneuvosto yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa. Poikkeusoloissa varautumista johtaa, valvoo ja yhteensovittaa valtioneuvosto sekä kukin ministeriö hallinnonalallansa.

Huoltovarmuus

Huoltovarmuus tarkoittaa varautumista mahdollisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin sekä jatkuvuudenhallintaa turvaamalla elintärkeät toiminnot, jotta yhteiskunta ja elinkeinoelämä toimivat ja ihmiset voivat turvallisesti elää arkeaan.

Toimivat markkinat ja kilpailukykyinen talous ovat huoltovarmuuden perusta. Markkinat eivät kuitenkaan välttämättä riitä ylläpitämään yhteiskunnan taloudellisia ja teknisiä perustoimintoja erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tämän vuoksi tarvitaan huoltovarmuustyötä, jolla varaudutaan ylläpitämään yhteiskunnan kriittiset toiminnot mahdollisimman normaaleina näissä tilanteissa.

Pelastussuunnitelma

Pelastuslaki ja vakuutusyhtiön suojeluohjeet velvoittavat kiinteistöjä varautumaan onnettomuustilanteisiin ja tulipaloihin sekä laatimaan kiinteistöön pelastussuunnitelman.

Pelastussuunnitelma antaa kiinteistön käyttäjille tietoa tulipalojen ja muiden vaaratilanteiden ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä kiinteistössä. Suunnitelmasta selviää myös, miten väestönsuojeluun liittyvä varautuminen kiinteistössä toteutetaan.

Valmiusjohtoryhmä

Valmiusjohtoryhmä koostuu normaaliajan kunnan johtoryhmästä, jota täydennetään kriisitilanteen vaatimilla asiantuntijajäsenillä.

Puolustustila

Yhteiskunnan tila, joka voidaan saattaa voimaan valtiollisen itsenäisyyden turvaamiseksi ja oikeusjärjestyksen ylläpitämiseksi tilanteessa, jossa Suomeen kohdistuu sota tai sotaan rinnastettavia yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen vakavasti vaikuttavia sisäisiä, väkivaltaisia levottomuuksia. Puolustustila saatetaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella.

Puolustustilasta säädetään puolustustilalaissa (1083/1991). Lain mukaan puolustustilan tavoitteena on tehostaa valtakunnan puolustusta ja lujittaa sen turvallisuutta. Puolustustilassa voidaan rajoittaa perusoikeuksia ja säännellä taloudellista toimintaa, mutta ainoastaan siinä määrin kuin se on välttämätöntä lain tarkoituksen (valtiollisen itsenäisyyden turvaaminen ja oikeusjärjestyksen ylläpitäminen) saavuttamiseksi.

Valmiussuunnittelu

Normaalioloissa tapahtuva varautumisen suunnittelu. Valmiuslain velvoittaa viranomaiset varautumaan poikkeusoloihin siten, että viranomaisten työtehtävät voidaan hoitaa myös poikkeusolojen aikaan mahdollisimman hyvin. Tämä tapahtuu valmiussuunnittelun ja muiden mahdollisten toimenpiteiden avulla.

Valmiussuunnittelu kattaa normaaliolot mutta erityisesti häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa toimimisen sekä jatkuvuuden- ja toimintojen palautumisen suunnittelun.

Varautuminen

Yhteiskunnan varautumisen vastuujako ja tehtävät perustuvat lainsäädäntöön. Varautuminen on toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen ja mahdollisesti tarvittavat tavanomaisesta poikkeavat toimenpiteet häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Varautumistoimenpiteitä ovat muun muassa valmiussuunnittelu, jatkuvuudenhallinta, etukäteisvalmistelut, koulutus sekä valmiusharjoitukset

Omatoiminen varautuminen/ oma huoltovarmuus tarkoittaa yksityisten ihmisten ja yhteisöjen toimintaa, jolla pyritään onnettomuuksien ehkäisyyn ja valmistaudutaan toimimaan vaaratilanteissa.

Väestönsuojelu

Väestönsuojelulla tarkoitetaan valmiuslaissa tarkoitettujen poikkeusolojen aikana tapahtuvaa humanitaaristen tehtävien suorittamista, joiden tarkoituksena on siviiliväestön suojelu vihollisuuksien ja onnettomuuksien vaaroja vastaan ja siviiliväestön auttaminen selviytymään niiden välittömiltä vaikutuksilta sekä välittömien edellytysten luominen eloonjäämiselle.

Pelastuslain mukaan valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisen, laitoksen ja liikelaitoksen sekä muun julkisyhteisön vastuulla olevat väestönsuojelutehtävät ja niihin varautuminen kuuluvat niissä palvelevan viran- tai toimenhaltijan virkavelvollisuuksiin ja työsopimussuhteessa olevan henkilön tehtäviin.

2 VALMIUSSUUNNITTELU

2.1 Valmiussuunnittelukokonaisuus

Hollolan kunnan valmiuden suunnittelu on varautumista toimimaan erilaisissa uhka- ja häiriötilanteissa. Suunnitelmat muodostavat toisiaan tukevan kokonaisuuden, mitä sovelletaan tilanteen laatu ja laajuus huomioon ottaen häiriötilanteissa, poikkeusoloissa ja väestönsuojelussa.

Kokonaisturvallisuuden periaate merkitsee, että toimijat jakavat ja analysoivat turvallisuutta koskevaa tietoa sekä suunnittelevat, harjoittelevat ja toimivat yhdessä. Yhteistoimintamalli kattaa kaikki asiaankuuluvat toimijat kansalaisesta viranomaiseen. Yhteistyön perustana ovat lakisääteiset tehtävät, yhteistyösopimukset ja Yhteiskunnan turvallisuusstrategia.

2.1.1 Strateginen valmiussuunnitelma

Hollolan kunnan strateginen valmiussuunnitelma on yleinen valmiussuunnitelma. Se toimii kuntakonsernin turvallisuuskulttuuria ja turvallisuuden hallinnan kokonaisuutta käsittelevänä asiakirjana. Se linjaa ja ohjaa kunnan ja kuntakonsernin toimijoiden varautumistyötä, varautumisen painopisteitä sekä kehittämistä. Se toimii myös informatiivisena asiakirjana varautumisen lainsäädännöllisistä puitteista ja muusta varautumista koskevasta ohjauksesta sekä valmiussuunnitteluvastuista.

2.1.2 Operatiivinen valmiussuunnitelma

Yhteiskunnan toiminta voi häiriintyä merkittävästi tilanteissa, jotka eivät täytä poikkeusolojen tunnusmerkistöä. Tällöin puhutaan normaaliolojen häiriötiloista ja erityistilanteista, jotka on määritelty Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa 2025 sekä nostettu myös esiin kansallisessa riskiarviossa.

Palvelualueilla ja kuntakonsernin yhtiöillä on omat operatiiviset valmiussuunnitelmat sekä kohdekohtaiset pelastussuunnitelmat. Ne vastaavat kunkin palvelukokonaisuuden osalta kysymykseen, miten toimitaan, kun jotakin normaalista poikkeavaa tapahtuu? Operatiivisten suunnitelmien pohjana on yhteiskunnan turvallisuusstrategian riskiarviot sekä alueellinen riskiarvio.

Operatiiviset valmiussuunnitelmat voidaan laatia myös tilannekorttipohjaisiksi. Kortit ovat häiriötilannekohtaisia kutakin keskeistä uhkaa varten etukäteen erikseen valmisteltuja toimenpideluetteloita. Ne ovat luonteeltaan toimintaohjeen kaltaisia, jatkuvasti päivitettäviä ja kehitettäviä suunnitelmia.

Operatiiviset valmiussuunnitelmat kuvaavat järjestelyt ja menettelytavat, joilla häiriötilanteen hallinta käynnistetään palvelualueilla ja eri toiminnoissa. Niissä määritellään kuntakonsernin johtohenkilöstön tavoitettavuus ja informoiminen sekä käytännön johtamisen ja toiminnan yhteensovittamisen menettelyt.

2.1.3 Valmiuslain mukainen poikkeusolojen valmiussuunnitelma

Valmiuslain mukaan kuntien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.

Poikkeusoloilla tarkoitetaan kulloinkin voimassa olevassa valmiuslaissa säädettyjen edellytysten mukaisia, valtioneuvoston yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa toteamia poikkeusoloja. Näitä ovat mm. sotilaallinen hyökkäys tai sen uhka, taloudelliset poikkeusolot (väestön toimeentuloon tai maan talouselämän perusteisiin kohdistuvat erityisen vakava tapahtuma tai uhka), suuronnettomuus, tartuntataudit sekä hybridivaikuttaminen.

2.2 Valmiussuunnitelmien laadinta- ja ylläpitovastuut

Valmiussuunnitelmien ylläpidosta vastaa kunnanjohtaja yhdessä normaaliajan kunnan johtoryhmän kanssa.

Strategisen valmiussuunnitelman laadinta- ja päivittämisvastuu on kunnanjohtajalla. Palvelualuejohtajat ja palvelujohtajat vastaavat ajantasaisista valmiussuunnitelmista palvelualueensa lakiin perustuvien tehtävien hoitamista vakavasti vaarantavien häiriötilanteiden hallitsemiseksi ja poikkeusoloihin varautumiseksi.

Valmiussuunnitelmia ylläpidetään ja päivitetään tilannekohtaisesti, mutta vähintään kerran valtuustokauden aikana. Kaikki valmiussuunnitelmat viedään tiedoksi kunnanhallitukselle.

Lisäksi pelastussuunnitelmat tulee päivittää säännöllisesti kiinteistöittäin/yksiköittäin. Suunnitelmista pitää verkkotallenteen lisäksi aina olla olemassa riittävä määrä paperitulosteita. Tulosteita säilytetään salassapidon mukaisesti turvallisessa paikassa, jotta ne eivät joudu sivullisten käsiin.

Kunnan keskeiset poikkeusolojen ja väestönsuojelun valmiussuunnitelmat, joiden ylläpidon toimeenpanovastuu on palvelualuejohtajilla:

Konsernipalvelut

- Johtokeskuksen toimintasuunnitelma
- Kriisiviestintäohje
- Maksuliikenne varautuminen
- ICT valmiussuunnitelma

Elinvoiman palvelualue

- Elinvoiman palvelualueen valmiussuunnitelma
- Päivittäistavarahuollon valmiussuunnitelma
- Vesihuollon varautumissuunnitelma
- Ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnitelma
- Työvoimapalvelujen valmiussuunnitelma (valmisteilla)

Sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualue

- Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen valmiussuunnitelma.

Luettelo ei ole tyhjentävä ja se voi täydentyä muuttuvien tarpeiden ja annettujen ohjeistusten pohjalta.

Liite 1: Valmiussuunnitelmat ja vastuut

2.3 Valmiussuunnitelmien sisältö

Valmiussuunnitelmissa käsitellään häiriötilanteiden vaikutuksia kunnan toimintaan ja toimintaedellytyksiin. Valmiussuunnitelmien laadinnassa otetaan huomioon eri uhkatilanteet, käydään läpi häiriötilanteeseen varautuminen ja mahdollisesti eskaloituneen tilanteen hallinta, tärkeimpien tehtävien käytännön toteutus, yhteistoimintatarpeet sekä koulutus ja harjoitukset.

Strategiseen valmiussuunnitelmaan kirjataan koko kuntaa koskevat perusmenettelyt häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Palvelualueiden omiin suunnitelmiin kirjataan palvelukohtaiset ylläpitotoimenpiteet.

Lähtökohtana pidetään mahdollisimman häiriöttömän palvelun tarjoamista kaikissa tilanteissa. Suunnittelu sisältää riskien ennaltaehkäisyn, jatkuvuuden suunnittelun, tilanteen aikaisen toiminnan, palautumissuunnittelun sekä asiayhteydessä erityisesti huomioitavan viestinnän.

Palvelualuekohtaisien suunnitelmien päivityksien yhteydessä on aina syytä huomioida myös alati muuttuva valtakunnantason riskiarvio. Viimeisin kansallinen riskiarviopäivitys on julkaistu 16.1.2026 valtioneuvoston julkaisusarjassa.

Johtosuhteet, organisaatiot ja vastuunjako säilytetään normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa mahdollisimman muuttumattomina kaikissa tilanteissa.

Varautumisessa on välttämätöntä huomioida ainakin seuraavat osa-alueet:

- Toimintatavat, joilla ohjataan voimavarojen käyttöä tavoitteiden saavuttamiseksi
- Organisaatio, jossa resurssit järjestetään tehtävän edellyttämällä tavalla
- Koulutus, jolla kehitetään tehtävän edellyttämää osaamista
- Materiaali, jolla toimijat varustetaan
- Johtaminen, jolla toimintaa ohjataan tavoitteiden saavuttamiseksi
- Henkilöstö, joka on määrältään ja osaamiseltaan riittävä
- Infrastruktuuri, joka tukee tehtävän toteuttamista
- Tieto, johon toiminta pohjautuu

2.4 Uhkamallit ja riskikohteet

Kunnan on pyrittävä tunnistamaan toimintansa häiriöttömyyttä vakavasti vaarantavat uhkat ja arvioimaan niiden aiheuttamat riskit lakiin perustuvien tehtäviensä hoitamiselle sekä huolehdittava toiminnassaan asianmukaisista hallintatoimenpiteistä riskien toteutumisen ehkäisemiseksi ja mahdollisesti toteutuvien riskien vaikutusten vähentämiseksi.

Kunnan on huolehdittava riskiarvionsa ajantasaisuudesta sekä seurattava tunnistamiensa riskien toteutumista ja mahdollisessa häiriötilanteessa ryhdyttävä viipymättä tilanteen hallintaan saattamiseksi ja sen vaikutusten rajoittamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Hollolan kunnan varautuminen perustuu Kansalliseen riskiarvioon 2026, Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan 2025, Päijät-Hämeen alueelliseen riskiarvioon sekä kunnan omaan riskiarvioon.

Varautumisessa korostetaan riskien keskinäisriippuvuuksia ja häiriöiden ketjuuntumista sekä kunnan elintärkeiden palvelujen, johtamiskyvyn, henkilöstön, infrastruktuurin ja tiedonsaannin jatkuvuutta. Riskien vaikutuksia arvioidaan suhteessa Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa määriteltyihin yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin. Kunnan varautumista kehitetään siten, että elintärkeät tehtävät ja palvelut pystytään ylläpitämään mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Liite 2: Hollolan kuntakonsernin riski- ja haavoittuvuuskartoitus

3 ELINTÄRKEÄT TOIMINNOT

Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2025 on valtioneuvoston periaatepäätös, joka yhtenäistää varautumisen kansallisia periaatteita ja ohjaa hallinnonalojen varautumista. Kaikessa suunnittelussa tulee huomioida yhteiskunnan turvallisuusstrategian määrittelemät seitsemän **(7) elintärkeää toimintoa**:

- Johtaminen
- kansainvälinen ja EU-toiminta
- Puolustuskyky
- Sisäinen turvallisuus
- Talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus,
- Väestön toimintakyky ja palvelut
- Henkinen kriisinkestävyys

3.1 Kunnan johtaminen

Johtamiskyky on kyettävä turvaamaan kaikissa tilanteissa ja kaikilla toimintatasoilla. Tehokas häiriötilanteiden hallinta edellyttää tiivistä yhteistyötä johtamisen, tilannekuvan ja viestinnän välillä.

3.1.1 Johtaminen

Valmiusjohtoryhmä tukee kunnan johtoa ja yhteensovittaa toimintaa häiriötilanteissa. Ryhmä ylläpitää tilannetietoutta, vastaanottaa ja välittää tilannetietoa sekä huolehtii siitä, että johtavat luottamushenkilöt saavat riittävästi ajantasaista tietoa tilannekuvasta.

Kunnan eri toimintojen johtaminen säädösten mukaan on perusta kaikissa olosuhteissa. Johdon varahenkilöt määritellään osana tehtävänkuvausta. Varahenkilöjärjestelmän merkitys korostuu häiriötilanteissa.

Valmiusjohtoryhmää laajennetaan kunnanjohtajan päätöksellä tarpeen mukaan muilla kunnan viranhaltijoilla, yhteistyöviranomaisilla tai muilla asiantuntijoilla (julkinen, yksityinen tai kolmas sektori).

Palvelualue- ja palvelujohtajan tehtävänä on toimialansa tehtävien mahdollisimman sujuva järjestäminen eri häiriötilanteissa. Palvelualue- ja palvelujohtajan päätöksellä voidaan tarvittaessa muuttaa palvelualueen johtovastuita. Toimivaltuudet annetaan hallintosäännössä.

Kunnanjohtajan päätöksellä voidaan muuttaa palvelualueiden välisiä johtovastuita, laajentaa tai supistaa sekä priorisoida kunnan tehtäviä, mikäli häiriötilanne sitä edellyttää. Toimivaltuudet annetaan kunnan hallintosäännössä.

Poliittiset toimielimet kutsutaan koolle lain edellyttämällä tavalla.

Kunnallista päätöksentekomenettelyä voidaan tarpeen mukaan ja lain sallimissa puitteissa keventää muuttamalla mm. kokouksien päätösvaltaisuutta ja koollekutsumista koskevia määräyksiä. Valmiuslain tarkoittamissa poikkeusoloissa voidaan valtioneuvoston asetuksella siirtää kunnallista päätösvaltaa alemmille organisaatiotasoille sekä viranhaltijoille. Normaalia demokraattista päätöksentekomenettelyä ja hallintoa tulee kuitenkin toteuttaa niin kauan kuin mahdollista.

3.1.2 Tilannekuvan kokoaminen ja välittäminen

Tilannekuvalla tarkoitetaan kunnan johdon ja avustavien henkilöiden ymmärrystä tapahtuneista asioista, niihin vaikuttaneista olosuhteista, eri osapuolien tavoitteista ja tapahtumien mahdollisista kehitysvaihtoehdoista, joita tarvitaan päätösten tekemiseksi poikkeustilanteissa.

Tilannekuvan muodostamisesta vastaa ensisijaisesti valmiusjohtoryhmä. Tilannekuvan välittämiseen käytetään pääasiassa normaaliolojen työskentelytapoja ja –välineitä. Tilannekuvaseuranta toteutetaan tilannepäiväkirjalla, missä toimenpiteet luetteloidaan riittävällä tarkkuudella aikaan sitoen, jotta johtamisessa tehtyjen ratkaisujen perusteet on myöhemmin selvitettävissä ja arvioitavissa. Tilannekuvaseurannan tulee käynnistyä matalalla kynnyksellä, koska usein häiriötilanteen vakavuus ja päätöksien merkittävyys tunnistetaan vasta myöhemmin.

PHTURVA ja KUNTATURVA kokoontuu tarvittaessa tilannekuvan alueellisen ylläpidon toteuttamiseksi.

3.1.3 Kriisiviestintä

Yhteistyössä muun johdon kanssa kunnanjohtaja johtaa ja vastaa häiriötilanteiden tiedotusjärjestelyistä kuntalaisille, yhteistyöviranomaisiin ja tiedotusvälineisiin.

Kriisiviestintä ja siihen liittyvä tiedottaminen on tehostettua viestintää poikkeuksellisessa tilanteessa. Kriisiviestinnässä noudatetaan Hollolan kunnan kriisiviestintäsuunnitelmaa. Kriisiviestintää synkronoidaan hyvinvointialueen ja muiden viranomaisten viestinnän kanssa ristiriitaisen viestinnän välttämiseksi.

Kunnan toimiessa poikkeusoloissa ja käyttäessään lain mukaisia toimivaltuuksia se tiedottaa toiminnastaan tehostetusti sekä huolehtii viestinnän oikea-aikaisuudesta ja saatavuudesta väestön tiedonsaannin turvaamiseksi.

3.2 Väestön toimintakyky ja palvelut

Väestön toimintakyky ja hyvinvointi turvataan ylläpitämällä keskeiset peruspalvelut. Kansalaisten luottamus toimiviin sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä eri tason opetuspalveluiden jatkuvuuteen on olennainen asia niin häiriötilanteissa kuin niihin varautumisessa.

Hollolan kunnan avaintoimintojen luettelo noudattelee yhteiskunnan turvallisuusstrategian (Valtioneuvoston periaatepäätös 16.1.2025 linjausta, jonka mukaan strategiassa kuvatut elintärkeät toiminnot ovat lähtökohta varautumisen suunnittelulle kaikilla toimintatasoilla, kunnan tehtävien osalta painopisteet:

- Kunnanjohtajan sekä kunnanhallituksen operatiivisen johtamisen ja päätöksenteon turvaaminen
- Viestintä ja riittävä tilannetieto
- Vesihuolto
- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Häiriötilanteen edellyttämä kunnan ruokahuolto
- Keskeisten rakennusten ylläpito ja sähkönvarmistus
- Ympäristöterveydenhuolto
- Työvoimapalvelut
- Jätehuolto
- Palkanmaksu ja taloushallinto
- Katujen hoito
- Tietotekniikan varmistaminen
- Päivittäistavarahuollon varmistaminen ja säännöstely.

Häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa on mahdollista joutua priorisoimaan kunnan tehtäviä keskittymällä olennaiseen ja siirtämällä lisäresursseja elintärkeisiin toimintoihin. Jokainen palvelualue priorisoi toimintonsa niiden tärkeysasteen mukaan.

Palvelualuekohtainen priorisointi:

- Elintärkeät ja lakisääteiset tehtävät
- Muut lakisääteiset tehtävät
- Vapaaehtoinen palveluntuotanto

Yksikkökohtainen priorisointi:

- Välittömän palveluntuotannon turvaaminen
- Yksikön sisäiset tukitoiminnot

Jokainen avaintoiminnosta vastaava taho varmistaa osaltaan toimintojen jatkuvuuden priorisoidussa järjestyksessä.

Yritysten, yhteisöjen ja kotitalouksien itsenäinen varautuminen häiriötilanteisiin on myös otettava huomioon osana kunnan valmiussuunnittelua. Tähän kuuluu mm. kotivara-tietoisuuden levittäminen myös kunnan henkilöstössä. Kunta korostaa varautumisen viestinnässä 72 h kotivaraa (72tuntia.fi)

Sisäministeriö jakaa ajantasaista ohjeistusta uhka- ja vaaratilanteisiin liittyen: www.intermin.fi. Ohjeet ilmasta uhkaavan vaaran varalle lisätty **Suomi.fi varautumisoppaaseen.**

Väestön varoittaminen perustuu valtakunnalliseen monikanavaiseen varoitusjärjestelmään. Vaaratiedotteen antamisen virallisia kanavia ovat 112 Suomi –sovellus, joka tulee olla käyttöönotettu kunnan työpuhelimiin. Varoittamisessa hyödynnetään väestöhälyttimiä, vaaratiedotteita, FI-Alert-solulähetysjärjestelmää (vastuuviranomainen voi lähettää vaaratiedotteen suoraan määrätyllä maantieteellisellä alueella oleviin 4G- ja 5G- matkapuhelimiin) sekä muita viranomaisten viestintäkanavia. Kunta varautuu tukemaan viranomaisten vaaratiedottamista ja täydentämään sitä omilla viestintäkanavillaan siten, että tieto tavoittaa mahdollisimman kattavasti kunnan alueella olevan väestön.

3.3 Kunnan talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus

Talouden, infrastruktuurin ja huoltovarmuuden turvaamisella järjestetään elintärkeiden toimintojen ylläpitämiseksi tarvittavat resurssit. Elintärkeille toiminnoille välttämätön infrastruktuuri sekä tarpeelliset organisaatiot, rakenteet ja prosessit turvataan.

Infrastruktuurin ylläpitämisellä tarkoitetaan niitä teknisiä rakenteita ja organisaatioita, jotka ovat välttämättömiä väestön elinmahdollisuuksille ja yhteiskunnan toimivuudelle. Kunnan toimivalta rajautuu pääsääntöisesti kunnan vastuulla olevaan infrastruktuurin ylläpitämiseen ja kunnan taloudellisen toimintakyvyn sekä maksuvalmiuden hoitamiseen.

Kuntayhtymät ja vastuukuntamalli sekä tytäryhtiöt asettavat kunnalle laajempia alueellisia velvoitteita. Säädöksissä kunnille asetettuja velvoitteita arvioidaan poikkeusoloissa uudelleen keskeisten toimijoiden vaatimien taloudellisten resurssien turvaamiseksi.

Kuntalaisten perustarpeiden tyydyttämisessä korostuvat elintarvike- ja vesihuollon merkitys, jätehuolto ja katujen liikennöitävyys. Vesihuollon toimintaketju turvataan kokonaisvaltaisesti puhtaan veden tuotannosta jäteveden käsittelyyn.

3.4 Henkinen kriisinkestävyys

Henkisellä kriisinkestävyydellä tarkoitetaan yksilöiden, yhteisöjen ja yhteiskunnan sekä kansakunnan kykyä kestää kriisitilanteiden aiheuttamat henkiset paineet ja selviytyä niiden vaikutuksilta. Henkinen kriisinkestävyys ilmenee tahtona toimia itsenäisyyden, väestön elinmahdollisuuksien ja turvallisuuden ylläpitämiseksi kaikissa turvallisuustilanteissa.

Kriisien ja häiriöiden aikana väestön henkisen kriisinkestävyyden kannalta on tärkeää hallita stressitekijät ja pystyä pitämään häiriötilanteissa yllä normaaliolojen arjen rakenteita. Ne ylläpitävät turvallisuudentunnetta, luottamusta tulevaisuuteen ja antavat kansalaisille voimavaroja toimia kaikissa tilanteissa. Vahva henkinen kriisinkestävyys ehkäisee osaltaan anarkian syntymistä.

Koulutuksella kehitetään kansalaisten yhteisvastuullisuutta, medialukutaitoa ja maanpuolustustahtoa sekä vahvistetaan yhteistyötä kriisinkestävyyttä voimistavan kansalaistoiminnan kanssa.

Hyvinvointialueiden palveluilla on tärkeä rooli erityisryhmien kriisinkestävyyden tukemisessa.

Kunnan viestintä tukee osaltaan viranomaisviestintää, jolla puolestaan tuetaan kuntalaisten henkistä kriisinkestävyyttä. Häiriötilanteissa noudatetaan kunnan kriisiviestintäohjeita.

Urheiluseurat, järjestöt ja seurakunnat tarjoavat ihmisille sosiaalisia paikkoja rakentaa luottamusta, edistää turvallisuuskulttuuria, aktivoida yhteiskunnallista toimintaa ja ehkäistä syrjäytymistä. Tämä tukee yksilöiden valmiuksia selviytyä häiriötilanteista.

4 HÄIRIÖTILANTEIDEN JA POIKKEUSOLOJEN VAIKUTUS TOIMINTAAN

4.1 Normaaliolot

Normaaliolot ovat vallitseva, arkinen olotila, johon kuuluvat myös tavalliset häiriöt kuten tapaturmat, pienet onnettomuudet tai satunnaiset sähkökatkot. Normaaliolojen toimintaohjeita ovat esimerkiksi pelastussuunnitelma ja arjen turvallisuussuunnitelma.

Kunnalla on rakennuksiin pelastustoimen asetuksen mukaisesti laaditut pelastussuunnitelmat. Pelastussuunnitelman laadinnasta vastaa tilojen käyttäjätahon siihen vastuuttama toimija. Pelastussuunnitelmalla varaudutaan lyhytkestoisiin sähkökatkoihin ja vaaratilanteisiin. Pelastusharjoituksia toteutetaan kouluissa ja varhaiskasvatusyksiköissä vuosittain ja muissa rakennuksissa kerran kahdessa vuodessa.

4.2 Häiriötilanne

Häiriötilanne on uhka tai tapahtuma, joka vaarantaa yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja tai strategisia tehtäviä ja jonka hallinta edellyttää viranomaisten ja muiden toimijoiden tavanomaista laajempaa tai tiiviimpää yhteistoimintaa ja viestintää.

Häiriötilanteille on yhteistä, että ne:

- Ovat yleensä odottamattomia
- Vaikuttavat voimakkaasti yhteisön toimintaan
- Etenevät nopeasti ja vaativat nopeaa toimintaa
- Aiheuttavat laajaa julkisuutta
- Huonosti hoidettuina vahingoittavat organisaation mainetta.

Esimerkkejä häiriötilanteista:

- Häiriöt palveluissa kuten veden, sähkön tai lämmönjakelussa

- Vakavat onnettomuudet ja henkilövahingot kuten tulipalot, liikenneonnettomuudet
- Luonnonkatastrofit, vaarallisten aineiden kuljetuksissa tapahtuvat vahingot
- Epidemiat, työtapaturmat, väkivalta ja kuolemantapaukset
- Tietojärjestelmiin liittyvät ongelmat
- Talouteen ja rahoitukseen liittyvät ongelmat
- Oman organisaation virheet ja niistä aiheutuva negatiivinen julkisuus
- Muu negatiivinen julkisuus.
- Häiriötilanteita voi esiintyä sekä normaalioloissa että poikkeusoloissa.

Liite 3: Yleisohjeita normaaliajan vakaviin häiriötilanteisiin

Liite 4: Hälytysohje ja luottamushenkilöiden informointiohje

4.3 Poikkeusolot

Poikkeusoloissa kunnan tehtävät painottuvat toisin kuin normaalioloissa. Samalla kun toiset tehtävät lisääntyvät, toiset tehtävät vähenevät, käyvät tarpeettomaksi tai mahdottomiksi hoitaa.

Valtioneuvoston määräyksillä voidaan kunnalle antaa poikkeusoloissa kokonaan uusia tehtäviä, jotka normaalioloissa eivät kunnalle kuulu. Näiden toimien tavoitteena on turvata väestön toimeentulo ja elinmahdollisuudet.

4.3.1 Valmiuden ylläpito ja tehostaminen

Perusvalmius (normaaliolot):

Perusvalmius on valmiustila, joka luodaan ja ylläpidetään jo normaaliaikana. Perusvalmiudessa toteutetut alla olevat toimenpiteet muodostavat perustan tehostettuun valmiuteen siirtymisessä ja lopulta täysvalmiuteen siirtymisessä.

- Valmiussuunnitelmien laatiminen
- Omatoimisen suojelun suunnittelu
- Johtamispaikkojen nimeäminen/rakentaminen
- Johtamis-, valvonta- ja hälytysjärjestelmien sekä tietoliikenneyhteyksien toteuttaminen
- Henkilöstön, ajoneuvojen, työkoneiden ja huonetilojen varaaminen
- Säteilyvalvontavälineiden hankinta
- Vesi- energia- ja lämpöhuoltoon varautuminen
- Tiedotus
- Koulutus

Tehostettu valmius:

Valmiuden kohottamistoimenpiteitä nimitetään tehostetuksi valmiudeksi. Tehostetussa valmiudessa ylläpidetään tilannekuvaa, jatkuvaa johtamis- ja häiriötilanneviestintävalmiutta sekä tehostetaan toimintaa erilaisin resurssivarauksin, joiden tarkoituksena on hallita

uhkaava tai syntyvä tilanne. Esimerkkinä on väestönsuojan valmistelu suojautumista varten. Tehostettu valmius on valmiustila, jossa ylläpidetään alan jatkuvaa johtamisvalmiutta ja jossa valmiutta on kohotettu tarkoituksena hallita uhkaava tai jo syntynyt häiriötilanne.

Alla olevat toimenpiteet tehdään tehostetun valmiuden aikana:

- Suunnitelmien yksityiskohtainen tarkistaminen ja täydentäminen
- Johtamis- ja viestijärjestelmien varmistaminen ja varustaminen
- Yhteyshenkilöiden määrittäminen viranomais- ja johtokeskustyöskentelyä varten
- Puuttuvan materiaalin hankkiminen
- Henkilöstömitoitus, päivystysjärjestelyt ja henkilöstön/varahenkilöstön koulutus ja ohjeistus
- Tilannekuvan ylläpito.

Täysvalmius (poikkeusolot):

Täysvalmius on valmiustila, jossa kaikki voimavarat on otettu käyttöön häiriötilanteen tai poikkeusolojen aiheuttamien vaikutusten ehkäisemiseksi ja niistä selviytymiseksi. Täysvalmiuden aikana valmiuslaki mahdollistaa yhteiskunnan yleisten ja yksityisten voimavarojen käytön tarkoituksenmukaisimmilla tavoilla. Esimerkkinä on väestönsuojan välitön käyttöönottomahdollisuus. Seuraavat toimenpiteet tehdään täysvalmiuden aikana:

- Suunnitelmat käydään läpi
- Organisaatiota muokataan tilanteen edellyttämällä tavalla
- Johtamispaikat, kalusto, suojelumateriaali, ajoneuvot, hälytys- ja viestivälineet, suunnitelmat ja tiedostot otetaan käyttöön ja niiden toiminta testataan
- Johtamispaikoilla on ympärivuorokautinen päivystys ja tilanteen mukaan toimitaan joko päivystysvalmiudessa tai työskentelyvalmiudessa
- Henkilöstön koulutusta jatketaan
- Kunnan asukkaille annetaan toimintaohjeita ja järjestetään toimintaharjoituksia yhdessä toisten viranomaisten kanssa
- Pidetään yllä ympärivuorokautista päivystysvalmiutta ja tilannekuvaa.

Liite 5: Valmiuden säätely

5 VARAUKSET JA MATERIAALIHANKINNAT

5.1 Henkilö-, ajoneuvo- ja tilavaraukset

Poikkeusolojen henkilösuunnitelman tulee pohjautua käytettävissä olevaan henkilöstöön. Tämä tarkoittaa henkilömuutosten huomioon ottamisen lisäksi sitä, että varattu henkilökunta on kunnan käytettävissä poikkeusolojen aikana. Asevelvollisten osalta tämä edellyttää asevelvollisuuslain mukaista vapautusta aseellisesta palveluksesta.

Hollolan kunta tarkistaa vähintään kerran valtuustokaudessa henkilövarauksensa ja aina kun henkilöstössä tapahtuu merkittäviä muutoksia. Palvelualueet ilmoittavat varattavat henkilöt konsernipalveluille, joka koordinoi kunnan varauksia ja hakee samanaikaisesti koko poikkeusolojen valmiushenkilöstöä koskevat vapautukset Hämeen aluetoimistolta (Puolustusvoimat). Mikäli vapautusta ei myönnetä, tulee nimetä toinen henkilö vastaamaan tehtävästä. Kunnan tehtäviin varatuille henkilöille ilmoitetaan kunnan tekemästä varauksesta, kun varaus on Puolustusvoimien taholta varmistettu.

Poikkeusolojen lainsäädäntö mahdollistaa lisäksi työvoiman laajemman hankkimisen työkykyisen väestön keskuudesta. Toimialat suunnittelevat etukäteen ulkopuolisen työvoiman mahdollisen tarpeen.

Elinvoiman palvelualue vastaa kunnan tarvitsemista aliurakoitsija- ja ajoneuvovarauksista.

Poikkeusolojen toimintoja varten tehdyt rakennusvaraukset ehkäisevät päällekkäisiä eri toimijoiden tilojen käyttöä koskevia suunnitelmia. Rakennusvaraukset tehdään keskitetysti elinvoimajohtajan johdolla ja toimitetaan lupa- ja valvontavirastolle.

5.2 VSS-materiaalihankinnat

Väestön siviilisuojelumateriaalia tarvitaan kiinteistön suojaamistoimenpiteissä ja palvelualueiden tuotannon ylläpitämisessä. Kiinteistökohtainen materiaali on lueteltu kiinteistön pelastussuunnitelmassa ja materiaali sijoitettuna väestösuojaan tai vastaavaan tilaan.

Valmiusmateriaali tarkoittaa laitteita ja välineitä, joilla turvataan toimintaa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä varustetaan valmiusorganisaation muodostelmat. Ensisijaisesti hyödynnetään päivittäisessä käytössä olevaa materiaalia ilman suuria valmiusvarastoja. Päivittäiseen käyttöön soveltumaton mutta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa välttämätön materiaali hankitaan ja varastoidaan normaalioloissa. Palvelualueet tai yhtiöt vastaavat itsenäisesti valmiusmateriaalin hankinnoista ja varastoinnista.

5.3 Johtamispaikat

Valmiuslaki edellyttää, että julkishallinnon tulee pystyä hoitamaan tehtävänsä ja tuottamaan palvelunsa mahdollisimman häiriöttömästi myös poikkeusoloissa. Poikkeusolojen ääritilanteissa johtaminen ja sitä tukevat muut toiminnot keskitetään suojattuun johtokeskustilaan. Hollolassa poikkeusolojen johtamispaikka on sijoitettu uimahallin yhteyteen.

5.4 Ostopalvelusopimukset

Varautumiseen liittyvien kunnan lakisääteisten tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen on varmistettava myös hankittaessa lakiin perustuvien tehtäviensä hoitamista tukevia palveluita yksityisiltä yhteisöiltä. Ostopalvelujen osalta on myös varmistettava, ettei kyseistä resurssia ole häiriötilanteissa jo varattu toisaalle (päällekkäisvaraus).

Kunnan on varauduttava myös tilanteeseen, jossa ulkopuolinen palveluntoimittaja on häiriötilanteessa kyvytön täyttämään sopimusvelvoitteitaan.

Palvelualueen johtaja vastaa palvelualueensa osalta siitä, että varautumisen velvoitteet arvioidaan ja tarvittaessa kirjataan osana ostopalvelujen sopimuksia.

5.5 Päivittäistavarahuolto

Poikkeusoloja varten valmistaudutaan perustamaan päivittäistavarahuolto-organisaatio yhteistyössä valtakunnallisesti johtovastuussa olevan viranomaisen kanssa. Organisaation tehtäviin kuuluu kulutukseen liittyvä ohjaus, valistus ja neuvonta, sääntelystä ja säännöstelystä annettujen määräysten valvonta, tarvittaessa ostokorttien jakelun järjestäminen sekä säännöstelyn alaisten tavaroiden tuotannon ja jakelun valvonta. Organisaatio muodostetaan kunnan osalta lähtökohtaisesti talous- ja/tai ruokapalveluiden henkilöstöstä.

6 VARAVOIMA

Poikkeusoloja ja sähkökatkoksien varalle kuntaan on hankittu ja hankintaan elinvoiman palvelualueen toimesta keskeisen kunnan palvelutuotannon tueksi siirrettäviä aggregaatteja. Kunnan keskeisiin rakennuksiin toteutetaan aggregaatin liitäntävalmius. Generaattoreiden toimintavarmuus edellyttää polttoaineen saatavuuden varmistamista sopimuksin.

7 VÄESTÖNSUOJA

Väestönsuoja on tarkoitettu suojaamaan väestöä sotilaallisen hyökkäyksen aikana. Se on rakennukseen tai sen yhteyteen tehty erillinen tila tai erillinen rakennus, jonka tehtävä on antaa suojaa siellä, missä ihmiset normaalistikin liikkuvat, käyvät töissä ja asuvat.

Suurin osa väestönsuojista on kiinteistökohtaisia väestönsuojia. Pelastuslaki edellyttää väestönsuojan rakentamista, kun rakennuksen koko ylittää väestönsuojista annetun asetuksen raja-arvot. Väestönsuoja on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se on mahdollista ottaa käyttöön 72:ssa tunnissa.

Hollolan kunnassa ei ole yleistä väestösuojaa. Yleiset väestönsuojat on rakennettu suojaamaan liikkuvaa väestöä sekä suuriin kaupunkeihin täydentämään väestönsuojatarvetta. Viranomaiset huolehtivat väestön suojaamiseen tarvittavista toimenpiteistä poikkeusoloissa mm. siirtämällä väestöä tai osoittamalla suojapaikan lähialueelta.

8 VIRANOMAISYHTEISTYÖ JA STRATEGISET KUMPPANIT

Päijät-Hämeen turvallisuuden ja varautumisen yhteistyöverkosto PHTURVA kokoaa yhteen maakunnan varautumisen kannalta keskeiset toimijat. Verkoston tavoitteena on vahvistaa maakunnan kokonaisturvallisuutta, muodostaa yhteistä tilanneymmärrystä sekä kehittää toimijoiden osaamista, yhteistyötä ja yhteensopivia toimintamalleja.

PHTURVA:n toimintamallin keskeisiä tavoitteita ovat toimivan yhteistyörakenteen vakiinnuttaminen, yhtenäisten toimintamallien kehittäminen eri tasoisiin häiriötilanteisiin sekä asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen resilienssin vahvistaminen. PHTURVA:n alla toimii KUNTATURVA, PHVESITURVA sekä alueellinen viestintätyöryhmä.

Hollolan kunnan keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat mm. seuraavat tahot:

Viranomaiset

- Ministeriöt
- Maahanmuuttovirasto/vastaanottokeskus
- Lupa- ja valvontavirasto (LVV)
- Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue (PH HVA)
- PHTURVA
- Päijät-Hämeen kunnat
- Hämeen poliisilaitos/ Lahden pääpoliisiasema
- Hämeen aluetoimisto/Puolustusvoimat.
- Maaseutuhallinto

Häiriötilanteissa kunnan tulee tarvittaessa ja tilannekohtaisesti hakea kumppanuuksia ja yhteistoimintamalleja yksityisen sektorin keskeisten toimijoiden (kuten Lahti Energia Oy, Lahti Aqua Oy, Lahden seutu- Lahti Region Oy, apteekki, paikalliset yritykset ja urakoitsijat, huoltoasemat, kaupat, tiedotusvälineet) ja eri yhteisöjen ja kolmannen sektorin kanssa (kuten Hollolan seurakunta, SPR, 4H, Martat, Hollolan metsästysseurat, urheiluseurat yms. yhdistykset).

9 KOULUTUS JA HARJOITTELU

Henkilöstön valmius toimintaan häiriö- ja poikkeusoloissa varmistetaan koulutuksen ja harjoittelun avulla.

Normaalioloissa koulutetaan johtajat sekä varattu erityishenkilöstö. Henkilökuntaa informoidaan muun muassa työpaikkakokouksissa varautumisesta, valmiussuunnittelusta, riskienhallinnasta ja työturvallisuudesta.

Mikäli henkilöstön tehtävät muuttuvat häiriötilanteen aikana oleellisesti perustehtävästä, on kyseiseen tehtävään annettava riittävä koulutus.

Palvelualueiden ja yhtiöiden toimintaan liittyvästä valmiuskoulutuksesta vastaavat palvelualueita ja yhtiöitä johtavat henkilöt. Varautumiskoulutusta tuottavat ja järjestävät muun muassa Lupa- ja valvontavirasto, Pelastusopisto, Päijät-Hämeen pelastuslaitos, Suomen puolustusvoimat, vapaaehtoiset maanpuolustusjärjestöt ja Suomen Punainen Risti. Kunta järjestää tarvittaessa omaa sisäistä koulutusta.

Lupa- ja valvontavirasto yhdessä Pelastusopiston kanssa järjestää kunnille säännöllisesti koulutusta ja valmiusharjoituksia. Hollolan kunta osallistuu näihin harjoituksiin. Kunnan henkilöstöä ja luottamushenkilöitä on osallistunut myös valtakunnalliselle ja alueellisille maanpuolustuskursseille. Maanpuolustuskurssille ilmoitetaan kaikki palvelujen järjestämisvastuusta vastaavat keskeiset viranhaltijat priorisointijärjestyksessä.

Kunnanjohtaja ja palvelualuejohtajat vastaavat kunnan valmiusjohtoryhmän harjoittelun toteuttamisesta osana alueellisia/valtakunnallisia harjoituksia tai kunnan omana harjoituksena 2-4 kertaa valtuustokaudessa.

Suunnitelmiin liittyvien harjoitusten yhteydessä toteutetaan itsearviointia ja/tai vertaisarviointia/ulkopuolista arviointia, mikä tukee suunnitelmien päivitysprosesseja.

10 VALMIUSSUUNNITELMIEN PÄIVITTÄMINEN

Strategisesta valmiussuunnitelmasta päivittämisvastuu on kunnanjohtajalla ja palvelualuejohtajat vastaavat omien palvelualueiden vastuulle kuuluvien suunnitelmien ajan tasalla pitämisestä.

Valmiussuunnitelmia ylläpidetään ja päivitetään tilannekohtaisesti, mutta vähintään kerran valtuustokauden aikana. Valmiussuunnitelmat käsitellään ao. toimielimessä. Palvelualueiden valmiussuunnitelmat viedään tiedoksi kunnanhallitukselle.

Valmiussuunnitelmista pitää verkkotallenteen lisäksi aina olla olemassa riittävä määrä paperitulosteita. Tulosteita säilytetään lukitussa paikassa, jotta ne eivät joudu sivullisten käsiin.

Edellisen lisäksi pelastussuunnitelmat tulee päivittää säännöllisesti rakennuskohtaisesti.

11 LOPUKSI

Strategisessa valmiussuunnitelmassa esiin tuotujen systemaattista ja jatkuvaa toimintaa vaativien varautumistoimenpiteiden yhteenveto ja vastuunjakotaulukko.